

Xinkwamana xa nsuku

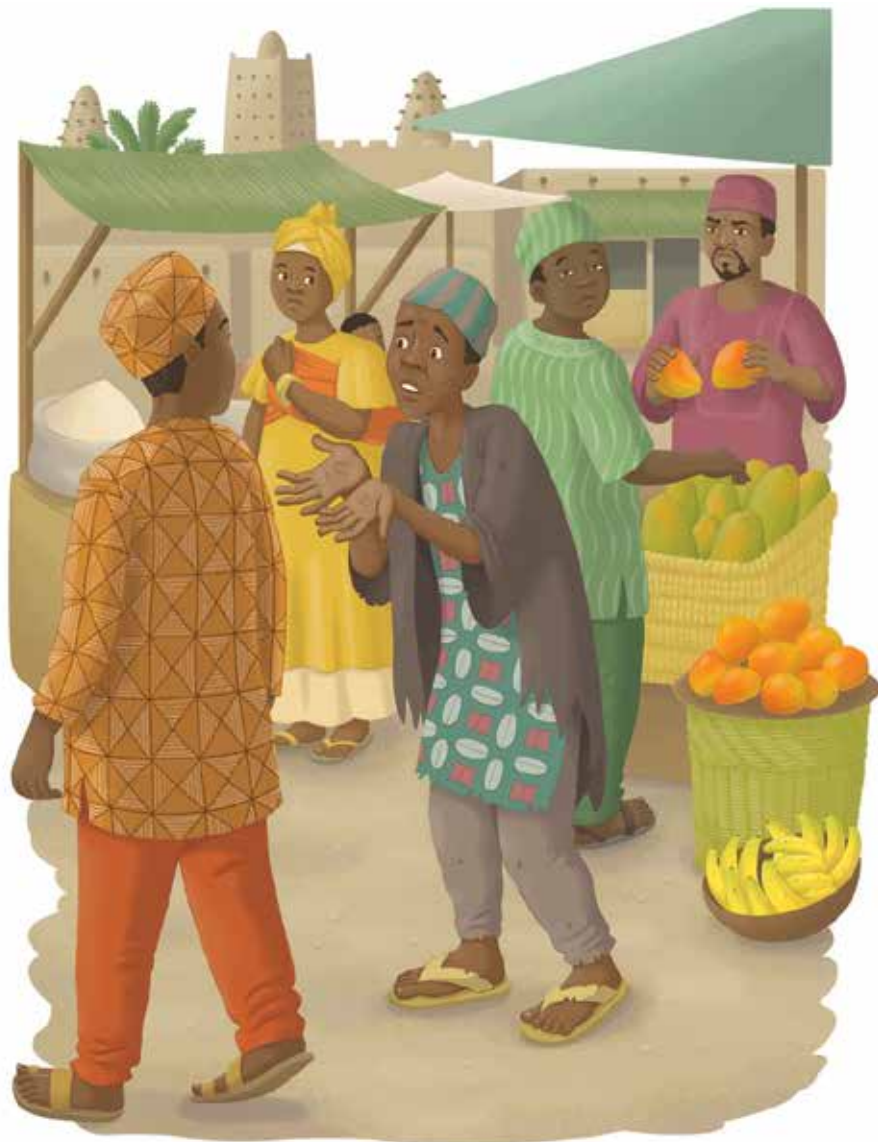
Ntsheketo hi Phumlani Mavimbela

Mikombiso hi Tamsin na Natalie Hinrichsen

Wanuna wo pfumala kaya u pfuke hi mixo wa siku rin'wana. Hi siku ra tolo u hete dyambu hinkwaro a ri karhi a kombela swo yisa ekhwirini, kambe a nga kona loyi a nga n'wi twela vusiwana. Khwiri ra yena a ri ba huwa hi ndlala. Mbuyangwana ndlala a yi n'wi khomile kutani a rhendzeleka emakete a kombela swakudya hambu kuri muladza eka vaxavisi.

“Ndza kombela ka ... ndza kombela ... I masiku mambirhi ndzi nga se dya nchumu ndzi sikile. Ndzi kombela leswaku mi nyika xisiwana swakudya leswi swi nga sala,” ku kombela xisiwana.

Kambe vuningi bya vanhu byi endla wonge a byi n'wi voni. Lava a va n'wi vona, va n'wi hoxetela hi mihandzu yo bola naswona va n'wi sapatela va n'wi vula mavito yo fana na, “i kondlo ra le xitarateni” na “mbyana ya le thyakeni”.

Endzhaku kaloko a ringete kotala a tlhela a rhuketeriwa, hiloko a famba a ya handzahandza etaleni leri a ri ri ekusuhani, hi ku tshembha leswaku kumbexana u ta kuma swo dya kona. Ku te loko a ri karhi a handzahandza exikarhi ka tinhulu ta thyaka ra khale, hiloko a vona xinkwamana xo endliwa hi dzovo xi bohiwe hi ntambhu enon'weni. Kutani a rholela xinkwamana a xi pfula. A kuma leswaku xi tele hi tikhoyini ta nsuku! Hi ntsako lowukulu, a sungula ku hlayela rifuwa ra yena.

“Yin'we, mbirhi, nharhu ... tikhoyini ta dzana!” a vula leswi loko a hetile ku hlayela. “Ti ta ndzi phamela swakudya vutomi bya mina hinkwabyo.”

Loko wanuna loyi a ri karhi a tsutsuma a tlhelela emakete leswaku a ta tixurhisa, hiloko a twa wanuna wa muxavisi a ri karhi a huwelela a ku, “Yingiselani hinkwenu! Ndzi lahlekeriwe hi xinkwamana xa mina xa tikhoyini ta nsuku loyi a nga ta ndzi tisela xona ndzi ta n'wi nyika hakelo!”

Wanuna wa vanhu wo pfumala kaya a ri ni mbilu leyinene kutani a twela muxavisi vusiwana. Hiloko a endla leswi a swi fanerile.

“Lexi ku nga va xona xinkwamana lexi nga ku lahlekela?” a vutisa, a tlakuse xinkwamana lexi a nga xi thumbha.

“Hakunene, u wu kumile!” ku vula muxavisi a ri karhi a teka xinkwamana a sungula ku hlayela tikhoyini ta nsuku leti a ti ri endzeni.

Wanuna wo pfumala kaya a yima nkarhinyana kutani a vutisa khwatsi, “Muchaviseki, xana u vule swin'wana mayelana na hakelo?”

“Hakelo?” ku monya muxavisi.

“Hikwalaho ka yini ndzi fanele ku ku nyika hakelo?

Vile u yivile tin'wana ta tikhoyini ta mina!”

“A ndzi tekanga nchumu endzeni ka xinkwamana. Ndza kombela, xana ndzi nga kuma hakelo leyi u nga ndzi tshembhisa yona?” ku vutisa wanuna wo pfumala kaya.

“Xinkwamana lexi xi nga ndzi lahlekela a xi ri na tikhoyini ta madzanambirhi endzeni. Kutani sweswi xi na dzana ntsena. U ve u yive ku tlurisa hakelo ya wena,” ku vula muxavisi hi ku kariha.

“Muchaviseki, a ndzi yivanga nchumu,” ku hlamusela wanuna wo pfumala kaya. “Tikhoyini ti helerile kwalano ka xinkwamana, hi leswi ndzi nga tikumisa xiswona.”

“Hi nga famba, ndzi nga se ku vitanela maphorisa ya hosi ya ta ku khoma,” ku huwelela muxavisi.

“Ndzi nga va ndzi languteka ndzi nga ri nchumu eka wena, kambe ndzi munhu wo tshembheka,” ku vula wanuna wa xisiwana.

“Vitana maphorisa ndzi ta ya tivulavulela eka hosi.”

Kunene, muxavisi a vitana maphorisa. Muxavisi a va sala hi le ndzhaku loko va rhangisanile na wanuna wo pfumala kaya va ya eka hosi.

“Ndzi nga mi pfuna hayini n’wina vambirhi?” ku vutisa hosi loko yi vona muxavisi na wanuna wo pfumala kaya va yime emahlweni ka yena.

Ku rhangane muxavisi a vulavula. A hlamusela hosi leswi yena a nga swi vonisa xiswona. A hlamusela nhlayo ya tikhoyini ta nsuku leti a ti ri eka xinkwamana xa yena lexi lahlekeke ni hilaha wanuna wo pfumala kaya a nga yiva hakona xiphemu xa tona.

Hosi yi yingisele muxavisa, kutani yi hundzuluka yi langutisa wanuna wo pfumala kaya yi vutisa yi ku, “Xana wena u nga tisirhelela hi ndlela yihi?”

“Hosi yanga, xinkwamana lexi ndzi xi kume etaleni naswona a xi ri na tikhoyini ta dzana ntsena eka xona,” ku vula wanuna wo pfumala kaya a korhamise nhloko loko a vulavula. “Hi wona ntiyiso walowo.”

Hosi yi miyela yi ehleketa nkarhinyana kutani yi ku, “Wena muxavisi, ndzi ku twe kahle? U vula leswaku xinkwamana xa wena a xi ri na tikhoyini ta nsuku ta madzanamambirhi.”

“Ina, hosi yanga,” ku vula muxavisi.

“Ndzi swi twisisile,” ku vula hosi yi ri karhi yi tikhomakhoma malebvu ya yona layo leha. “Ndza mi kholwa, havumbirhi ka n’wina naswona mhaka leyi ndzi ta yi ahlula hi ku olova! Wena muxavisi, u te xinkwamana lexi xi nga ku lahlekela a xi ri ni madzanamambirhi ya tikhoyini ta nsuku eka xona. Walowo i

ntsengo wa le henhla ngopfu ku va munhu a nga rhendzeleka a wu khomile eka xinkwamana xitsongo. Kambe, xinkwamana lexi xi nga thumbhiwa hi wanuna lowo pfumala kaya a xo va na tikhoyini ta nsuku ta dzana ntsena endzeni. Swi vula leswaku lexi a hi xona xinkwamana xa wena lexi xi nga ku lahlekela. Ndzi lerisa leswaku u xi nyika wanuna wo pfumala kaya hi ku hatlisa.”

Kutani kee, muxavisi a nga ha kotakanga ku endla nchumu kambe swi n’wi bohile ku va a hundzisela xinkwamana eka wanuna wo pfumala kaya. Ku tshembheka ka wanuna wo pfumala kaya ku n’wi pfunile kutani a hanya vutomi byo leha no tala hi ntsako, a ri na swo tala ku swi dya hi masiku.

ENDLA VUTUMBULUXI!

- A hi nge muxavisi a lava ku nghenisa xitiviso xa hakelo eka phephahungu ra muganga. Xitiviso lexi a xi ta languteka njhani? A xi ta vula yini? Kombela vadyondzi va wena ku lulamisa xitiviso.

Xinkwamana xa nsuku

Ntsheketo hi Phumlani Mavimbela • Mikombiso hi Tamsin na Natalie Hinrichsen

Xifaniso

Yana eka: <https://nalibali.org/story-supplies/activity-sheets>

Kuma swilo swa tsevu leswi nga faniki exikarhi ka swifaniso leswimbirhi.

Ku Hlaya

Ehleketi hi leswi endlekeke eka ntsheketo ivi u hlamula swivutiso leswi. Lava vuxokoxoko eka ntsheketo leswaku byi ku pfuna.

- ★ U ehleketa leswaku wanuna loyi a nga riki na kaya u tlherisele xinkwamana hileswi a a lava sagwadi ntsena?
- ★ U ehleketa leswaku muxavisi a a ta va a khome wanuna yoleyo hi ndlela leyi hambaneke loko a a ri na kaya? Xana i vululami byebyo?
- ★ U ehleketa leswaku hosi yi n'wi khome hi ndlela ya vululami wanuna loyi a nga riki na kaya ni muxavisi?

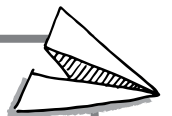

Ku Tsala

A hi nge muxavisi u lava ku ngenisa xitiviso xa sagwadi eka phephahungu. U ehleketa leswaku a xi ta va njhani? A a ta xi veka njhani? Tsala xitiviso xa kona u tlhela u xi sasekisa.

Ntirho wa vutshila

Tirhisa xiphemu xa lapi leswaku u endla xinkwamana, ni khadibodo swin'we ni phepha ro hatima leswaku u endla swingwece swa nsuku leswi nga ta nghena endzeni ka xona.

Encenyeta

Tsala xiviko xa mahungu xa le ka xiyanimoya mayelana ni leswi humeleleke eka ntsheketo. U nga ha lava ku va ni mbulavurisano ni muxavisi ni/kumbe wanuna la nga riki na kaya tanihi xiphemu xa xiviko lexi.

